

Motion till riksdagen 2020/21:2680

av **Maria Nilsson (L)**

Fristad för politiskt förföljda

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt fristadsprogram för förföljda politiker, aktivister och oberoende journalister i svenskt närområde och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Efter det uppenbart illegitima valresultatet i Belarus i början av augusti 2020 har det belarusiska folket tagit över gator och torg i stora massdemonstrationer. Den belarusiska regimens svar har varit brutalt. Oskyldiga demonstranter har misshandlats och fängslats. Det finns fortfarande rapporter om saknade demonstranter. Redan innan valdagen har flera kandidater fängslats medan andra gått i landsflykt under hotet om att fängslas. Presidentkandidaten som enligt de flesta bedömare fått ca 80 % i valet tvingades fly till Litauen efter uppenbara hot från den belarusiska säkerhetstjänsten. Genomgående har Litauen spelat en stor roll i stödet för den belarusiska oppositionen.

Några veckor efter det belarusiska valet blev den ryska oppositionsledaren och politikern Aleksej Navalnyj utsatt för en giftattack. Det är belagt att han fått i sig nervgiftet novitjok. Samma gift som har använts vid mordförsöket på Sergej Skripal och hans dotter i England 2018. Det är högst osannolikt att det skulle vara någon annan aktör än den ryska underrättelsetjänsten som ligger bakom mordförsöket på Navalnyj. Mordförsöket är enbart det senaste i raden av attentat mot ryska oppositionella politiker, aktivister och oberoende journalister. Det visar på den ryska regimens tilltagande totalitarism där även luckor av motstånd och självständighet i det ryska samhället begränsas. Likväl som det internationella samfundet i all väsentlighet inser vad som ligger bakom mordförsöken gör oppositionen i Ryssland detsamma. Budskapet är att skrämja till tystnad och eftergift. Navalnyj flyttades till ett tyskt sjukhus för vård. Angela Merkel har också varit mycket tydlig i sitt fördömande av mordförsöket mot Navalnyj och med rätta riktat ljuset mot den ryska regimen.

Det finns med andra ord en allt tilltagande brutalitet mot oppositionen i Sveriges omedelbara närområde.

Många svenska kommuner har infört programmet fristadsförfattare. Den kultur-skapare som inte längre kan verka fritt i sitt hemland på grund av yttrandefrihetsskäl, kan ansöka om att få komma till en så kallad fristad – en stad som anmält sig till ett internationellt nätverk för att ta emot till exempel författare, journalister och konstnärer. Sverige behöver på ett liknande sätt som Litauen ta ett större ansvar för de oppositionella som med livet som insats verkar i vårt närområde.

Maria Nilsson (L)